

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi datakeskusrekisteristä.

Laissa säädettäisiin datakeskusrekisteristä ja datakeskusten ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi laissa säädettäisiin datakeskuksia koskevan tilannekuvan ylläpitämisestä. Rekisterin ylläpitäjänä, ilmoituksia vastaanottavana viranomaisena ja valvontaviranomaisena sekä datakeskuksia koskevan tilannekuvan ylläpitäjänä toimisi Huoltovarmuuskeskus.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027. Lain voimaantulon hetkellä rakentamisvaiheessa tai toiminnassa olevasta soveltamisedellytykset täyttävästä datakeskuksesta olisi tehtävä ilmoitus 30.6.2027 mennessä.

Tausta

Suomeen kohdistuu parhaillaan runsaasti datakeskusinvestointeja. Niitä houkuttelevat puhdas ja kilpailukykyinen sähkö, vakaa toimintaympäristö, tietoliikenneyhteydet sekä datatalouden ja tekoälyn hyödyntämisen voimakas kasvu. Suuret datakeskukset ovat samalla merkittäviä ja pitkäaikaisia sähkönkäyttäjiä. Niiden sijoittuminen ja toteutusaikataulu vaikuttavat sähköntuotannon riittävyyteen, kantaverkkoon ja jakeluverkkoihin sekä alueelliseen infrastruktuuriin. Samalla datakeskukset voivat olla merkittäviä alueellisia toimijoita muun muassa hukkalämmön hyödyntämisen näkökulmasta.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen nimeämän selvityshenkilön laatimassa raportissa Datakeskusten kansallinen tiekartta on ehdotettu datakeskusrekisterin perustamista toimialan tilannekuvan parantamiseksi. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on 4.12.2025 linjannut datakeskusten rekisteröintivelvollisuutta koskevan valmistelun käynnistämisestä.

Hallituksen esitysluonnosta eduskunnalle laiksi datarekisteristä valmistellaan työ- ja elinkeinoministeriössä.

Tavoitteet

Datakeskuksia koskeva rekisteri ja sen tietojen perusteella ylläpidettävä tilannekuva antaisi viranomaisille kattavan kuvan Suomeen suunnitelluista datakeskusinvestoinneista ja Suomessa toimivista datakeskuksista, niiden käyttötarkoituksista, omistuksesta, sähkönkäytöstä sekä verkkovaikutuksista. Datakeskusten ilmoittautumisvelvollisuus tuottaisi nykyistä kokonaisvaltaisemman ja ennakkollisemman kansallisen tilannekuvan Suomeen suunnitelluista datakeskusinvestoinneista.

Lausuntokierroksen tavoitteena on kerätä eri toimijoilta näkemyksiä ja palautetta valmisteilla olevasta lakiehdotuksesta. Lakiluonnoksesta järjestetään myös sidosryhmätilaisuus, jonka ajankohdasta ilmoitetaan tapahtumasivulla pian:
<https://tem.fi/tapahtumat>

Vastausohjeet vastaanottajille

Kuka tahansa voi antaa lausunnon.

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet --> Käyttöohjeet (käyttäjätuki: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/23332/2026.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen [kirjaamo.tem\(at\)gov.fi](mailto:kirjaamo.tem(at)gov.fi) tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/23332/2026. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM040:00/2026). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan **viimeistään 2.10.2026**.

Lausuntoaika on neljä viikkoa, sillä kyseessä on helposti omaksuttava hanke, jonka

pääasialliset vaikutukset ovat selvitettävissä helposti ja nopeasti. Kyseessä on selkeästi rajattu ilmoitusvelvollisuus, joka koskee rajattua ilmoitusvelvollisten joukkoa. Julkaistu esitysluonnos on pitkälle laadittu, ja lausuntokierroksen aikana järjestetään kaikille avoin keskustelutilaisuus.

Ruotsinkielinen käännös hallituksen esitysluonnoksesta valmistuu lausuntokierroksen aikana, ja se lisätään lausuntopalveluun heti sen valmistuttua.

Valmistelijat

Lisätietoja antavat:

Erityisasiantuntija Tuuli Dunder, tuuli.dunder@gov.fi (poissa 14.9.-5.10.2026)

Teollisuusneuvos Mikko Huuskonen, mikko.huuskonen@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM040:00/2026> - Hankesivu

Liitteet:

[HE-luonnos datakeskusrekisteristä 3.9.2026.pdf](#) - Hallituksen esitysluonnos

[HE laiksi datakeskusrekisteristä_huvudsakligt innehåll och lagförslag.pdf](#) - Huvudsakligt innehåll och lagförslag

Lausunnonantajan lausunto

Palaute pyydetään esittämään alla olevan jaottelun mukaisesti.

Soveltamisala: 0,5 megawatin raja-arvo ja turvallisuuspoikkeus (1 §)

Ilmoitusvelvollisuuden ajankohta (5 §)

Ilmoituksen yhteydessä toimitettavat tiedot sekä tietojen toimittamisesta poikkeaminen (6 §)

Muutoksista ilmoittaminen ja muutosilmoitusten ajankohta (7 §)

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeus, tietojenantovelvollisuus ja tietojen luovuttaminen (10, 11 ja 12 §)

Voimaantulon ajankohta sekä siirtymäaika rakentamisvaiheessa ja toiminnassa olevien datakeskusten osalta (15 §)

Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä ja sen resursointi

Muut esitystä koskevat huomiot

Ristola Juhapekka
Työ- ja elinkeinoministeriö

Dunder Tuuli
Työ- ja elinkeinoministeriö